

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

L&T Teollisuuspalvelut Oy:n Sääksvuoren laitoksen alueen asukaskysely 2025

Yhteenvetoa kyselystä. Koostanut Mia
Rahinanti

Taustaa

- L&T Teollisuuspalvelut Oy:n vaarallisten jätteiden käsittelylaitos sijaitsee Jyväskylässä, Sääksvuoren alueella
- Alueen asukailta on tullut vuosittain (ainakin vuodesta 2006 lähtien) useita ilmoituksia hajuhaitoista ja tehdas on pyrkinyt hajuhaittoja poistamaan, mutta hajuhaitoista tulee edelleen jatkuvasti ilmoituksia.
- Laitos on teettänyt hajututkimuksen Ramboll Oy:ltä 20.9.2022 (yksi päivä hajukaasumittaus ja ympäristöilman hajuhavainnointi 38 paikkaa). Mittaustulosten mukaan hajua ei juuri esiintynyt ja jos esiintyi, aivan lähellä laitosta.
 - Asukkaiden valitukset eivät tue tätä tulosta
- Tarpeena nähtiin tehdä asukaskyselyyn perustuva hajututkimus (mukaillen kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä).

Asukaskysely 28.4. - 28.5.2025

- Keski-Suomen ELY-keskus, ympäristöyksikkö teki asukaskyselyn L&T:n laitosalueen lähiasukkaille.
- Asukaskysely toteutettiin postinumero jakeluna erikseen toimitetun katulistauksen mukaan postinumerolle 40530 niin, että tiedote kyselystä **jaettiin yhteensä 438 talouteen**
- Lähetetyssä tiedotteessa oli QR-koodi, jonka kautta kyselyn pääsi täyttämään.
- Lisäksi kysely lähetettiin Sääksvuoren ja Sarvivuoren alueiden suljettuun Facebook-ryhmiin.
- Kyselystä oli postaukset myös Keski-Suomen ELY-keskuksen sometileillä (linkkari, fb, ig) ja uutinen, sekä tiedote nettisivuilla.
- **Vastauksia saatiin 133 kappaletta**

Vastauksia

- Asumisen luonne
 - Lähdes kaikki vastanneista asuivat alueella vakituisesti
- Etäisyys Sääksvuoren L&T Teollisuuspalvelut Oy:n laitoksesta
 - Suurin osa vastanneista ilmoitti asuvansa 0,3 – 1 km etäisyydellä

Vastauksia

- Kysyttiin, olivatko asukkaat havainneet laitokselta tulevaa
 - **Häiritsevää hajua**
 - Vastauksia tuli 107 kpl eli vastanneista 80 % koki häiritsevää hajuhaittaa
 - **Melua**
 - Vastauksia 8 kpl eli vastanneista asukkaista 6 % on kokenut meluhaittaa
 - **Jotain muuta häiritsevää**
 - vastauksia tuli 5 kpl eli 4 % vastanneista on kokenut jotain muuta häiritsevää kuin melua tai hajuhaittaa
 - **En ole havainnut mitään häiritsevää**
 - Vastauksia tuli 27 kpl eli vastanneista 20 % ei ole kokenut asuinalueellaan mitään häiritsevää

Haju

- Kuinka usein häiritsevää hajuhaittaa on koettu
 - Tähän vastasi 105 henkilöä ja kysymyksen ohitti 28 henkilöä
 - Vastanneista suurin osuus koki hajusta haittaa joitakin kertoja kuukaudessa (38 vastaajaa eli 29 %).
 - 19 vastaajaa (14 %), koki haittaa harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Saman verran vastaajista koki haittaa 2-3 päivänä viikossa

Haju

- Vuodenaika, jolloin häiritsevää hajua koettiin eniten
 - Häiritsevää hajuhaittaa koettiin ympäri vuoden (vuodenajalla ei juuri merkitystä). Hiukan enemmän haittaa koettiin keväällä ja kesällä, joka ehkä johtuu siitä, että ihmiset ovat lomalla ja enemmän ulkona pihillaan.

Haju

- Tyypillisin vuorokauden aika, jolloin hajua esiintyi
 - Tähän vastasi 98 ja kysymyksen ohitti 35 henkilöä
 - **Eniten hajuhaittaa koettiin olevan päivisin (41 %).**
 - Hajuhaittaa koki aamuisin 29 % vastanneista
 - Iltaisin koki 21 % vastanneista.
 - Kaikkina vuorokauden aikoina koki haittaa yli neljäsosa vastanneista eli 26 %.
 - Öisin koettu haitta yhden vastaajan osalta oli mielenkiintoinen. Oliko hajua kenties tullut sisälle saakka vai voisiko vastaaja tehdä esim. vuorotyötä?

Haju

- Halutessaan pysyi ilmoittamaan kirjallisesti häiritsevän hajun kellonajat
 - Tähän vastasi 17 vastaajaa ja 116 kpl on ohittanut tämän kysymyksen.
 - Vastausten mukaan erityisiä kellonaikoja ei varsinaisesti osattu yleensä sanoa.
- Kuitenkin hajua koettiin yleisesti laitoksen normaalina toiminta-aikana, eli klo 7 -18 välisenä aikana.

Haju

- Häiritsevän hajun kesto
 - Tähän vastasi 91 ja 42 ohitti kysymyksen
 - Enemmistö vastaajista koki häiritsevän hajun kestävän muutamia tunteja kerrallaan (41 % vastanneista)
- Hajun häiritsevyyteen vastasi 105 vastaajaa
 - suurin osa (72 %) koki hajun olevan häiritsevintä ulkona
 - Suurin osa vastaajista piti hajua häiritseväenä (32 %), mutta myös erittäin häiritseväenä hajua piti iso osa vastanneista (25 %).

Haju

- Missä haju on ollut häiritsevintä
 - Kysymykseen oli vastannut 105 ja kysymyksen oli ohittanut 28 henkilöä.
 - Suurin osa vastanneista koki hajun olevan häiritsevintä ulkona (72,18 % vastanneista).

Haju

- Säätilan vaikutuksesta häiritsevyyteen vastasi 30 ja kysymyksen ohitti 103 vastaajaa
 - Koska suurin osa oli ohittanut kysymyksen ja vastanneissakin suuri osa oli sitä mieltä, ettei säätilalla ollut merkitystä, on johtopäätös ettei säätilalla ole suurta merkitystä mutta matalapaineella, kylmällä säällä ja tuulensuunnalla on vaikutusta hajuhaitan kokemukseen.

Haju

- Hajuhaitta-alueen ilmoitti 67 vastaajaa osalta ja 66 oli kysymyksen ohittanut
 - Eniten vastauksia tuli Sääksvuorentien osalta, sitten Saniaistie ja Teljintie.
 - Myös Holkkitie ja Säppitie ilmoitettiin.
 - Laitoksen läheisyys ilmoitettiin useasti.
 - Säynätsalontien ja Sääksvuorentien alue ilmoitettiin myös hajualueeksi.

Haju

- Hajua kuvaili 85 vastaajaa ja kysymyksen ohitti 48 vastaajaa
 - Tässä pistävä haju oli yleisin kuvaus. Kuvailtiin myös epämiellyttävää, kemiallista hajua, rikinomaista, jäteöljyistä, tunkkaisen imelää hajua, liuotinmainmaista, epäterveellistä, viemärimäistä hajua, oksettavaa, kananmunamaista rikin hajua, antibioottimaista, myrkyllistä, tunkkaista hajua.

Haju

- Haitat, jota haju vastaajille aiheutti
 - Tähän oli vastannut 102 henkilöä ja 31 oli ohittanut kysymyksen
 - Suurin osa vastanneista koki asuinviihtyvyyden huonontuneen hajun takia.
 - Seuraavaksi eniten hajusta koettiin ärtymystä.
 - Osa vastanneista koki huolta, pelkoa ja ahdistusta mitä haju aiheuttaa ympäristöön ja vesistöön tai terveyteen.

Haju

- Muita huomioita tai kommentteja hajuhaitoista
 - Tähän oli 30 vastannut ja 103 oli ohittanut kysymyksen.
 - Muutama ihmetteli miten tällainen toiminta ja asuinalue voi olla näin lähekkäin. Tällaiset hajut eivät kuulu asuinalueelle. Yhden mielestä hajuhaitat olivat vähentyneet pahimmista ajoista (Mara-Oil). Kolmen vastaajan mielestä hajua on esiintynyt kuitenkin nyt useammin kuin aikaisempina vuosina. Kolmen mielestä toiminta ei ole häiritsevää. Muutamat ihmettelivät miten hajuhaitalle ei ole tehty mitään, sillä ympäristölupa ei hajua salli. Kaksi ilmoitti, että haju haittaa astmaa sairastavia ja aiheuttaa silmäoireita. Lasten puolesta oltiin myös huolissaan. Toivottiin asiaan selvyyttä ja osa piti Facebook-keskustelua aiheesta raskaana.

Melu

- Meluosioon vastasi vain 5-6 vastaajaa
- Vastanneista päivittäin ei ollut kukaan kokenut meluhaittaa.
- Yksi vastaaja oli kokenut haittaa 2-3 päivänä viikossa, yksi kerran viikossa ja yksi joitakin kertoja kuukaudessa, sekä yksi kerran kuukaudessa. Näitä harvemmin oli meluhaittaa kokenut kaksi vastaajaa.
- Meluhaittaa oli kokenut päivisin neljä vastaajaa, aamuisin kaksi ja yksi iltaisin
- Kaikkina vuorokauden aikoina ei ollut kukaan kokenut meluhaittaa.

Melu

- Muun häiriön osalta koettiin neljän osalta, että toiminta aiheuttaa asuinviihtyvyyden huononemista.
- Yksi vastaaja ilmoitti kokeneensa terveyshaittoja
- Kolme ilmoitti kokeneensa muuta haittaa, joita olivat: aamuruuhka, huoli päästöistä maaperään ja myrkkyjen päästöstä luontoon.
- Melun haitta-alueen kuvasi neljä vastaajaa.
 - Holkkitien alueen vastasi yksi, Sääksvuorentie ja Saniaistien alueen vastasi yksi, Saniaistien alueen yksi ja Sarvivuoren alaosan alueen yksi.

Melu

- Melun kuvailu
 - Häiritsevää melua kuvailtiin neljän vastaajan mukaan kolinana ja raahaavana. Kaksi kuvaili paukkeena ja yksi kohinana
- Melun aiheuttama haitta
 - Yhteenvetona meluhaitan kokemuksista voidaan vastanneiden (5-6 vastausta) ja kysymyksen ohittaneiden (128 -129 vastaajaa ohitti kysymyksen) vastaajien tarkastelun perusteella sanoa, että melu ei ole suuri häiritsevyyttä aiheuttava tekijä laitoksen toiminnassa.

Jotain muuta häiritsevää

- Jotain muuta häiritsevää osioon vastasi 5 ja kysymyksen ohitti 128 vastaajaa
 - Yksi ilmoitti häiritsevää olevan jäteautoliikenteen.
 - Kolmen huolena oli Sääksvuorentien ojan vesi, joka näyttää likaantuneelta ja mustalta. Mietitytti onko ojavettä tutkittu.
 - Muun häiriön osalta koettiin neljän osalta, että toiminta aiheuttaa asuinviihtyvyyden huononemista. Yksi vastaaja ilmoitti kokeneensa terveyshaittoja ja kolme ilmoitti kokeneensa muuta haittaa, joita olivat: aamuruuhka, huoli päästöistä maaperään ja myrkkyjen päästöstä luontoon.

Palaute ja kommentit kyselystä

- Tämän ohitti 106 ja 27 vastasi.
 - Pidettiin erittäin hyvänä, että kysely järjestettiin ja toivottiin, että hajuhaitat saataisiin loppumaan lopullisesti. Osa toivoi toiminnan siirtymistä muualle esim. Seppälänkankaalle. Hajuhaittaa on koettu vuosia ja tähän haluttiin muutosta. Yksi oli sitä mieltä, että viranomainen on vain katsonut asiaa läpi sormien ja tästä tulisi aloittaa rikosoikeudellinen prosessi. Oltiin myös sitä mieltä, että on hyvä kun tutkitaan ja olisi mielenkiintoista saada kyselyn tulokset tiedoksi. Osa ei ollut kokenut haittaa ja piti toimintaa asianmukaisena ja laitosta ja sen aluetta siistinä. Osaa mietitytti, onko kysely saavuttanut mm. ikäihmiset, kun käytössä oli QR-koodi.

Kartta vastanneiden piirtämistä hajuhaitta-alueista

- Kyselyssä oli mukana karttapohja, johon halutessaan sai piirtää kokemansa hajuhaitta-alueen. Sama mahdollisuus oli myös melun ja muun häiriön osalta. Melusta tai muusta häiriöstä ei aluerajauksia ollut piirretty, mutta aika harva niitä oli lopulta kokenutkaan.
- Kartassa väri on sitä vaaleanpunaisempi, mitä enemmän siihen kohtaan on aluerajauksia piirretty. Näytti siltä, että eniten hajuhaittoja on rajattu laitoksen itsensä kohdalle ja lähimmille asuinalueille etelään ja länteen. Kaukaisemmilla alueilla haittoja oli koettu vähemmän. Myöskään pohjoisen puolella oleva läheinen asuinalue ei ole haittoja aivan niin paljon ainakaan ilmoittanut.